

Risicogestuurd beleid

Steeds meer provincies en gemeenten kiezen voor een 'risicogestuurd' verkeersveiligheidsbeleid: een proactieve aanpak om ongevallen te voorkomen door de belangrijkste risico's in het verkeerssysteem aan te pakken. Bij risicogestuurd beleid kijken we naar specifieke risicofactoren - wegkenmerken, omstandigheden of gedragingen - die de kans op gevaarlijke verkeerssituaties kunnen vergroten. Op basis daarvan kunnen we de beleidscyclus ook op lokaal en regionaal niveau nog meer gestructureerd vormgeven.

Wat is risicogestuurd beleid?

Het woord zegt het al: risicogestuurd beleid is gericht op een proactieve aanpak van *risico's* in het verkeerssysteem. We kijken dus niet alleen naar ongevallen en slachtoffers, maar maken een risicoanalyse van specifieke delen van het wegennet: van welke factoren weten we zeker dat ze leiden tot potentieel gevaarlijke situaties in het verkeerssysteem?

Bij deze risicoanalyse maken we gebruik van wetenschappelijk onderbouwde informatie over veelvoorkomende ongevalsoorzaken en daarvan afgeleide risicofactoren. Op basis daarvan kunnen

we gericht beleid ontwikkelen om de belangrijkste risico's aan te pakken.

Wat verstaan we onder een risico?

Het begrip 'risico' heeft meerdere betekenissen die dicht bij elkaar liggen. Wie te hard rijdt, loopt het risico een bekeuring te krijgen. Het risico op een ongeval is groter als je te hard rijdt. Te hard rijden is risicovol. Gevaarlijke omstandigheden verhogen het risico voor de verkeersveiligheid. Hoe groot is het risico op ernstig gewonden?

Binnen het principe van 'risicogestuurd werken' gaat het om die laatste betekenissen: risico als de mate van gevaar in het verkeer. En ook: hoe vaak komt een bepaalde, potentieel gevaarlijke situatie voor?

Hoe bepalen we de risico's?

De traditionele manier om risico's in het verkeer te meten, is door het aantal verkeersslachtoffers te tellen en te delen door bijvoorbeeld de afgelegde afstand. Bij risicogestuurd werken is er nog een tweede manier om risico's te bepalen: aan de hand van zogeheten *risico-indicatoren*. Risico-indicatoren – ook wel Safety Performance Indicators (SPI's) genoemd – zijn meetbare variabelen die een verband leggen tussen het ontstaan van ongevallen en risicofactoren in het verkeer, zoals alcohol, snelheid, afleiding of de inrichting van de weg of het fietspad.

Aan de hand van risico-indicatoren kunnen we dus meten hoe vaak en in welke mate bepaalde risicofactoren voorkomen.

Wat is het verschil met eerder beleid?

Risicogestuurd beleid is een verdere uitwerking van generiek preventief beleid. Daarmee sluit risicogestuurd beleid aan bij de meest recente versie van Duurzaam Veilig (DV3). Vanuit die visie maken we gebruik van generieke informatie over veelvoorkomende ongevalslocaties en doelgroepen die oververtegenwoordigd zijn in de ongevallencijfers. Door de kenmerken van deze locaties en doelgroepen te bestuderen, krijgen we inzicht in de achterliggende oorzaken van ongevallen.

Deze generiek preventieve aanpak is anders dan de meer traditionele, reactieve aanpak van ongevallenconcentraties (AVOC of 'black spot'-beleid). Daarbij kijken we vooral naar de specifieke kenmerken van meerdere ongevallen binnen een bepaald tijdvak op een bepaalde locatie.

Risico-indicatoren of SPI's?

De internationaal gebruikte term Safety Performance Indicator, kortweg SPI, is lastig in het Nederlands te vertalen. In de verkeersveiligheidsliteratuur worden verschillende termen gebruikt: risicofactor, verkeersveiligheidsindicator en prestatie-indicator. Wij hebben voor de term risico-indicator gekozen, omdat deze term het beste aansluit bij de term risicogestuurd beleid. Strict genomen is het aantal verkeersslachtoffers per afgelegde afstand ook een risico-indicator. In deze factsheet wordt met de term risico-indicator echter een SPI bedoeld.

Meer lezen over risico-indicatoren?

[Factsheet Risico-indicatoren](#)

Combinaties van deze beleidsvormen natuurlijk ook mogelijk (Duurzaam Veilig-beleid gecombineerd met gedetailleerde ongevalanalyses voor extra prioritering).

Waarom kiezen we voor risicogestuurd beleid?

Verkeersslachtoffers vallen op verschillende wegen, verspreid over het hele land. Van veel ernstig verkeersgewonden is echter niet bekend op welke locatie ze gewond geraakt zijn. Ook weten we voor de individuele ongevallen vaak niet wat de achterliggende oorzaken zijn. Vanuit die wetenschap lijkt een generiek preventieve aanpak die aansluit bij Duurzaam Veilig, effectiever te zijn dan de traditionele, reactieve aanpak.

Risicogestuurd beleid biedt daarbij meer concrete aanknopingspunten om de juiste maatregelen op de juiste locaties te nemen. Doordat we gebruikmaken van lokale en regionale informatie over risicofactoren, kunnen we de beleidscyclus daar ook preciezer op afstemmen.

Meer lezen?

- [Factsheet Risico-indicatoren](#)
- [SWOV-publicatie R-2018-19: Prestatie-indicatoren voor verkeersveiligheid \(SPI's\)](#)
- [Rapport SPV 2030 - Veilig van deur tot deur](#)

Colofon

Factsheet
Risicogestuurd beleid

[uitgave](#)
Kennisnetwerk SPV

[artikelnummer](#)
SPV-D2

[eindredactie](#)
CROW/SWOV

[fotografie](#)
www.shutterstock.com

[vormgeving](#)
Inpladi bv, Cuijk

[productie](#)
CROW

[bestellen](#)
Deze uitgave is gratis te downloaden

Kennisnetwerk SPV is een samenwerking van:

